

LAHEDA VALLA ARENGUKAVA 2014-2025

Tilsi 2013

Sisukord

Eessõna.....	- 3 -
Terminoloogia	- 4 -
1. Visioon.....	- 5 -
2. Laheda valla üldiseloostus	- 6 -
2.1. Asend.....	- 6 -
2.2. Rahvastik	- 6 -
3. Haridus, kultuur, sport ja vaba aeg	- 8 -
3.1. Visioon.....	- 8 -
3.2. Strateegilised eesmärgid	- 8 -
3.3. Ülevaade olukorrast	- 8 -
3.4. Probleemid	- 9 -
3.5. Tegevused	- 10 -
4. Sotsiaalhoolekanne ja tervisearendus.....	- 11 -
4.1. Visioon.....	- 11 -
4.2. Strateegilised eesmärgid	- 11 -
4.3. Ülevaade olukorrast	- 11 -
4.4. Probleemid	- 12 -
4.5. Tegevused	- 13 -
5. Majandus, ettevõtlus, infrastruktuur ja turism	- 14 -
5.1 Visioon.....	- 14 -
5.2 Strateegilised eesmärgid	- 14 -
5.3 Ülevaade olukorrast	- 14 -
5.4 Probleemid	- 15 -
5.5 Tegevused	- 15 -
6. Kohaliku omavalitsuse juhtimine	- 17 -
7. Tegevuskava 2014-2025	- 19 -

Lisad

Eessõna

Arengukava on Laheda valla pika- ja lühiajalise arengu eesmäärke määratlev ja nende elluviimise võimalusi kavandav dokument, mis tasakaalustatult arvestab majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna arengu pikaajalisi suundumusi ja vajadusi, ning on aluseks erinevate eluvaldkondade arengu integreerimisele ja koordineerimisele (KOKS §37(1)).

Laheda valla arengukava sisaldab piirkonna hetkeolukorra analüüsi. Erinevates valdkondades kajastatakse visioon, strateegilised eesmärgid, üldine olukord, probleemid ja tegevused. Arengukava on koostatud kogu Laheda valla territooriumi kohta ning on kooskõlas valla üldplaneeringu ja valdkondade arengukavadega ning on aluseks valla eelarve koostamisel. Arengukava on ka töövahendiks ühinenud valdade omavalitsusele.

Käesolev Laheda valla arengukava on loodud aastateks 2014-2025. Arengukava koostamine on toimunud järgmiselt:

- *algatamisest teavitamine, märts 2013
- *valdkondade võtmeisikute arutelud ja koosolekud, mai - september 2013
- *võtmeisikute individuaalsed intervjuud, mai - august 2013
- *kogu valda hõlmav küsitlus, juuni 2013
- *kogutud info põhjal koostatud SWOT analüüsid ning valla profiil, mis on toodud arengukava lisas
- *avalikule arutelule väljapanek, oktoober 2013
- *arengukava vastuvõtmine, november 2013

Arengukava uuendatakse ja ajakohastatakse igal aastal. Volikogu hindab aasta jooksul saavutatut ning määratleb uued eesmärgid ning täiendab tegevuskava. Järgneva aasta tegevused määratakse kindlaks enne uue eelarve vastuvõtmist ja seejärel seostatakse tegevused eelarvega.

Terminoloogia

Visioon - soovitud tulevikupilt, mida tahetakse teatavaks ajaks saavutada.

Strateegiline eesmärk - visioonist lähtuv üldkirjeldus, milleni soovitakse teatud ajaks jõuda ja mis on määratletav, realselt elluviidav ja liigendatav.

Jätkusuutlik areng – sihipäraselt suunatud areng, mis tagab inimeste elukvaliteedi paranemise kooskõlas loodusvarade olemi ja ökosüsteemide taluvusvõimega.

SWOT-analüüs – meetod protsessi eri külgede analüüsiks. Tuleneb ingliskeelsete sõnade (strengths - tugevused, weaknesses - nõrkused, opportunities - võimalused, threats - ohud) algustähtedest.

Tegevuskava – loend konkreetsetest ülesannetest ja tegevustest, mida on vaja täita püstitatud eesmärkide saavutamiseks, koos ressursside, elluviijate ja tähtaja määramisega.

Projekt – täpselt kavandatud tegevuste kompleks koos eelarvega kindlaksmääratud tulemuste saavutamiseks.

Huvigrupp – grupp ühiste hoiakute, uskumuste, vajaduste, huvide ja/või eesmärkidega inimesi.

1. Visioon

Aastaks 2025 on Laheda vald arenenud infrastruktuuri ja sotsiaalsfääriga turvaline elukeskkond. Vallaelanikud on keskkonnasõbralikud ja osalevad aktiivselt oma valla elu arengus. Valda iseloomustab kaunis ja puhas looduskeskkond, konkurentsivõimeline kohapeal antav baasharidus, mitmekülgsed huvialaringid ja sportimisvõimalused, aktiivne kultuurielu ning innovaatiline ettevõtluskeskkond. Laheda vald on tugeva identiteediga elukoht, kus elab palju noori peresid, kellest osa käivad tööl Põlvas või Võrus. Vald on atraktiivne külastuspiirkond, peamiselt tänu Ridali lennuvälja mainele, pakutavatele teenustele ja hoolitsetud supluskohtadele. Vallas pakutakse heal tasemel turismiteenuseid. Arenenud on väikeettevõtlus, mis on tingitud piisava ning kvalifitseeritud oskustööjõu ja ettevõtlike inimeste olemasolust.

2. Laheda valla üldiseloostus

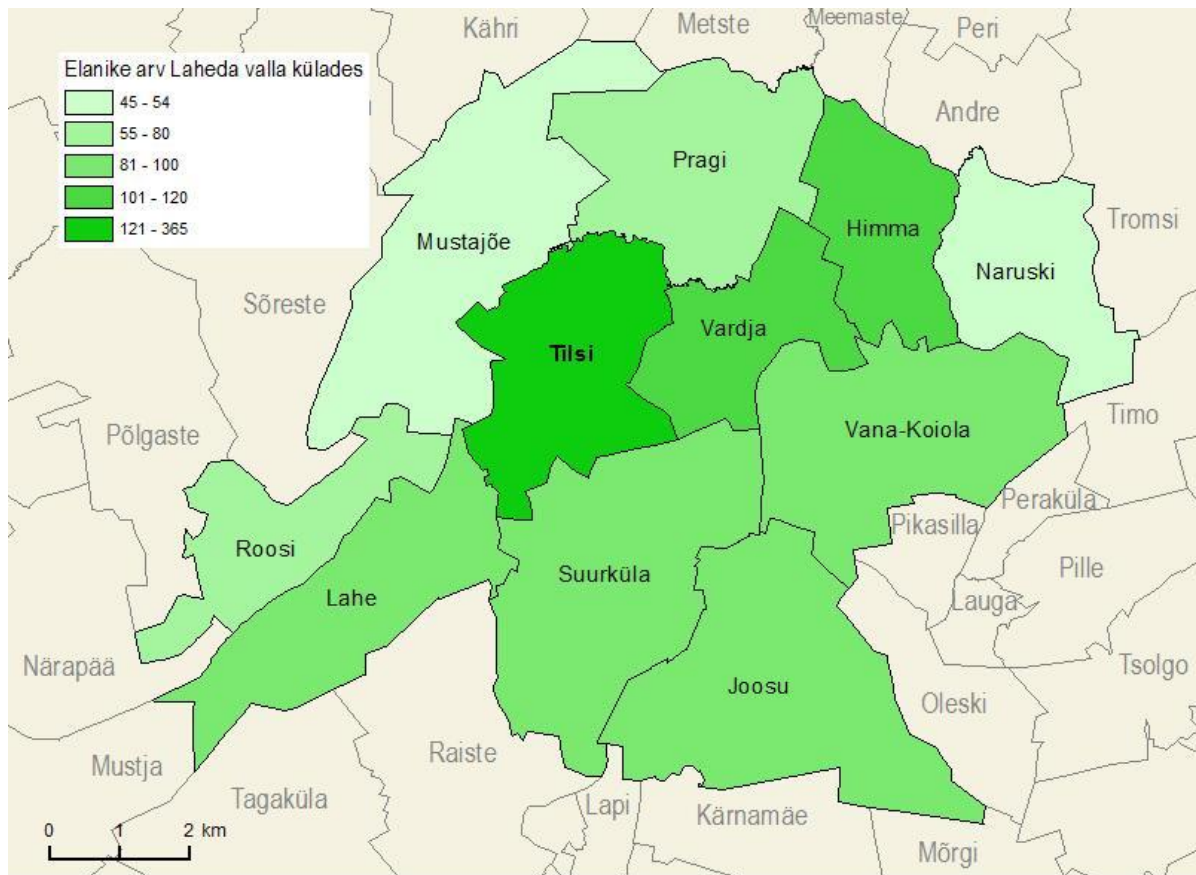
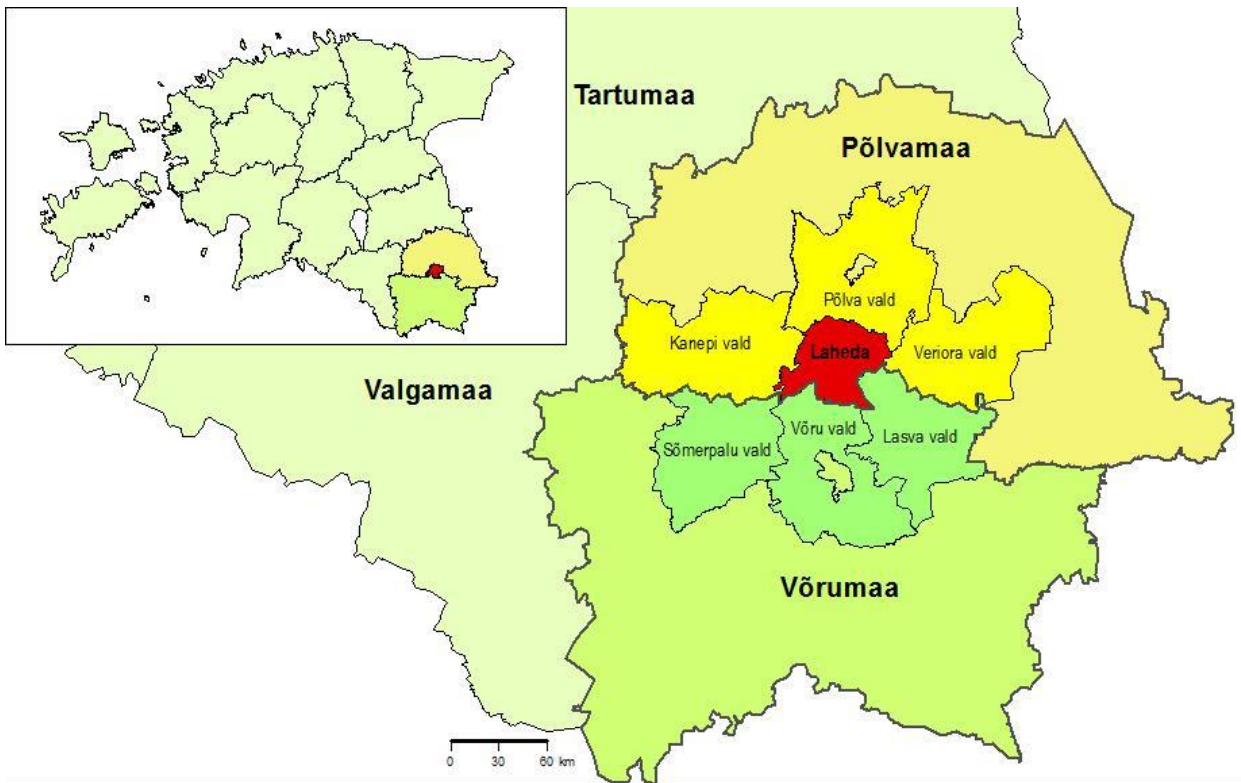
2.1. Asend

Laheda vald, endise nimega Aleksandri vald, asub Põlva maakonna lõunaosas, piirnedes Võru maakonnaga. Laheda valda ääristavad põhjas Põlva, lõunas Lasva ja Võru ning väikeses ulatuses Sõmerpalu vald. Idas asub Veriora ja läänes Kanepi vald.

Laheda valla pindala on 91,5 km², moodustades 4,2 % Põlvamaa pindalast. Valla asukoht on strateegiliselt hea, kuna on lähedal nii Põlva kui Võru linnale (valla keskusest Tilsist on mõlemasse u 15 km).

2.2. Rahvastik

Laheda valla rahvaarv on 1201 inimest (Laheda valla andmebaas 20.09.2013) ning rahvastiku tihedus on 13 in/ km². Naiste osakaal on meeste omast veidi suurem ning üldiselt iseloomustab Laheda valla rahvastikku vähene laste hulk, kuid küllaltki suur pereloojate ja keskealiste osakaal. Suurima elanikkonnaga on Laheda valla keskuseks olev Tilsa küla. Valla elanike arv on kõigis külades jätkuvas vähenemistrendis.

3. Haridus, kultuur, sport ja vaba aeg

3.1. Visioon

Laheda vald on tugeva põhihariduse, järjepideva kultuurielu ja sportliku eluviisi Meka.

3.2. Strateegilised eesmärgid

- Lasteaiakoha olemasolu ja kvaliteetne alusharidus kõigile valla koolieelsetele lastele
- Kvaliteetse põhihariduse andmise säilimine vallas
- Tänapäevase ja õppimist soodustava keskkonna tagamine
- Mitmekesise huvihariduse võimaldamine
- Kogukonna identiteedi säilitamine ja tugevdamine
- Kultuuritegevuse järjepidev areng ja edenemine
- Rahaliste toetusvahendite aktiivne ja konstruktiivne kasutamine
- Elanike tervisliku ja sportliku elustiili edendamine
- Staadionikompleksi võimaluste jätkuv kasutamine ja arendamine

3.3. Ülevaade olukorrast

Haridus

Laheda vallas, Tilsi külas asub lasteaed "Muumioru". Lasteaias on sõime- ja aiarühm, kus 2013 aasta seisuga käib 37 last. Lasteaiale on loodud turvaline mänguväljak ning kaasaegne keskkond, mis soodustab laste ettevalmistust kooli minekuks.

Laheda vallas on üks kool - Tilsi Põhikool, kus omandab 2013/2014 õppeaastal haridust 82 õpilast. Lisaks tavaklassidele on loodud ka Kulliveride klass käitumisraskustega õpilastele. Lapsed saavad kooli ja koju vallasisesel koolibussiga. Tilsi Põhikool teeb õpilaste haridustee jätkumise soodustamiseks koostööd gümnaasiumide ja kutsekoolidega ning toimub karjäärinõustamine.

Tilsi Põhikoolis toimuvad mitmesugused huviringid õpilastele: kunstiring, näiteringid, laste- ja mudilaskoorid, poistelaul, kellade ansambel, rahvatants, loodusring ja erinevad spordiringid. Sportlikku haridust soodustab ka lähedal asuv staadion. Lisaks toimub aktiivselt noorkotkaste ja kodutütarde ning õpilasmaleva tegevus. Põhikool on ka Põlvamaa tervistarendavate koolide nimekirjas.

Kultuur ja vaba aeg

Laheda vallas on kaks raamatukogu, Tilsis ja Lahe külas, kus lisaks laenutusteenusele on võimalik kasutada ka arvuteid ja internetiühendust. Raamatukogudes korraldatakse erinevaid väljapanekuid ning koolitusi. Ürituste korraldamiseks oleks vajalik suuremate ruumide olemasolu.

Valla kultuurielu keskus asub Vana-Koiola kultuurimajas. Aastate jooksul on Vana-Koiola kultuurimaja kujunenud mõnusaks ja koduseks vallarahva kooskäimise kohaks, kus toimuvad regulaarselt erinevad üritused. Kultuurimaja all tegutseb kolm huviringi: segakoor, naisrahvatantsurühm ja näitering. Vana-Koiola kultuurimajal on oma laul - Vana-Koiola valss. Tuntust on kogunud ka Vana-Koiola kultuuritegelaste näidend "Laheda(d) Mutikesed". Kord kuus toimub kultuurimajas mälumänguõhtu ning rockiklubi, kus tutvutakse erinevate artistide loominguga.

Huvitegevusi toimub ka valla sotsiaalkeskuses Tilsis - käsitööring, naislauluansambel ning kord kuus jumalateenistus. Umbes neli korda aastas toimuvad infopäevad ja muud üritused.

Kultuurimajas toimuvad igakuiselt tantsuõhtud ja eakate peod. Noortepeod ja aastalõpu pidu toimuvad Tilsis koolimajas. Traditsiooniks on Laheda valla laulu- ja tantsupäev ning jaanipidu Tilsis lauluväljakul. Suurimaks vallas toimuvaks ürituseks on Lahedalt Lendama Ridali lennuväljal, mis toimub iga viie aasta tagant.

Sport

Valla sporditegevust koordineerib MTÜ Laheda Spordiklubi, mille täiskasvanud liikmete ametlik arv 2013. aasta andmetega on 50. Lisaks osalevad spordiklubi tegevuses aktiivselt noored ja klubi mitteliikmed. Vallas on sportimiseks täismõõtmetega staadion, pallimängude väljak, jõusaal ja kooli võimla. Tänu uuele staadionile on kasvanud harrastusspordiga tegelejate arv.

3.4 Probleemid

- Laste arvu vähenemine koolis
- Koolimaja hoone ja varustuse amortiseerumine
- Noorte haridustee katkemine pärast põhikooli lõppu
- Õiguskorra probleemid ja vandalism
- Avatud noortekeskuse puudumine
- Kooli ja lastevanemate vähene suhtlemine
- Vähene noorsootöö ja noorte kaasamine kultuuritegevustesse
- Lasteaia varustuse amortiseerumine ja ruumikitsikus
- Raamatukogude ruumikitsikus
- Puudub suurem saal valla ürituste korraldamiseks
- Meeskonnaspordi harrastamise keerukus osalejate vähesuse tõttu
- Tähistatud matkaradade vähesus sportlikeks tegevusteks

- Inimeste vähene omaalgatus ja osalusaktiivsus
- Kolmanda sektori vähene aktiivsus

3.5 Tegevused

- Aktiivse õpilasesinduse loomine koolis
- Uue koolibussi soetamine ning sõidutrajektoori tihendamine
- Käsitöö ja tööõpetuse ruumide ehitamine
- Lastevanemate kaasamine kooli tegevustesse
- Noorte kaasamine avalikku ellu
- Ettevõtete koostöö õpilasmalevaga
- Skatepargi korrastamine
- Kooli ja kultuurimaja koostöö suurendamine
- Laste liiklusväljaku rajamine staadioni parklasse
- Lasteaia kapitaalremont
- Avaliku noortekeskuse loomine ja huvitegevuse soodustamine
- Sporditarvete laenusvõimaluse loomine spordiklubist
- EL struktuurifondide ja abiprogrammide kasutamine, ühisprojektid
- Kolmanda sektori võimaluste kasutamine
- MTÜ-de loomine kodanikualgatuse alusel
- Vallast pärit inimeste saavutuste tunnustamine, sidumine kodukohaga

4. Sotsiaalhoolekanne ja tervisearendus

4.1. Visioon

Laheda vald on hea ja turvaline elukeskkond igas eas elanikele ning soodustab aktiivset ja tervislikku eluviisi.

4.2. Strateegilised eesmärgid

- Inimväärsete elutingimuste tagamine kõigile valla elanikele
- Sotsiaalabi võimaluse teadvustamine ja kättesaadavus kõigile
- Asenduskodu uue peremajade süsteemi elluviimine ja edukas toimimine
- Tervislike eluviiside edendamine lapseeas saadik
- Kvaliteetse arstiabi teenuse kättesaadavuse tagamine
- Tööharjumuse loomine alates lapsepõlvest
- Tööjõu ümberõppe võimaldamine vastavalt valla ja ettevõtete vajadustele

4.3. Ülevaade olukorrast

Sotsiaalhoolekanne

Üldiselt on valla sotsiaalne olukord hea, kuid siiski on palju abivajajaid, keda vald toetab, nii pensionäride, töötute kui suurperede hulgas. Vallal on kaks sotsiaalkorterit, mida antakse ajutiseks kasutamiseks isikutele või perekonnale, kes ise ei ole võimelised endale ja perekonnale eluaset tagama. Võimalusel on vallal plaanis sotsiaalkortereid juurde luua.

Vallas on hetkel KOV-i abi vajavaid eakaid inimesi (65-aastased ja vanemad) 221, kellest 4 elab sotsiaalkeskuses. Koduhooldusel on 8 inimest. Loodud on avahooldustöötaja ametikoht ning transporti pakub ka invataksoteenus.

Sotsiaalkeskuses elab kokku 14 inimest (üksikvanurid, kes oma igapäevatoimetustes abi vajavad), kellest 10 eest tasuvad, tuginedes perekonnaseadusele, kohamaksu isikute lapsed. KOV maksab kohatasu kokku 8 inimese eest, kuid neli neist elavad vallast väljaspool paiknevates hooledkodudes. Sotsiaalkeskus pakub muuhulgas ka teenuseid nagu pesupesemine, duši ja vanni kasutamise võimalus jms. Sotsiaalkeskuses toimuvad mitmed huviringid vanemaealistele ning kord kuus pakutakse elanikele hingehoiuteenust, mis on keerulises olukorras inimestele väga vajalik.

Vanemliku hoolitsuseta laste elupaigaks on vallas Tilsa Asenduskodu, mis hetkel paikneb suures lastekoduhoones, kuid selle 41 elanikku on plaanis lähiaastatel majutada uutesse peremajadesse.

Tervisearendus

Laheda vallas asub perearstikeskus, mille nimistus on 548 klienti, neist 486 on kindlustatud haigekassa poolt. Valla keskuses Tilsis asub ka hambaravikabinet.

Vald pakub mitmekesiseid tervisespordi võimalusi. Olemas on kergliiklustee lõik, mida kasutatakse palju, samuti on plaanis talveks rajada suusarajad ja uisuväli. Õpilaste seas on populaarsed ka tervisearendusüritused. Tilsis paiknevad korrastatud mänguväljak ja Kõrbjärve rannaala ning mitmekesiseid spordivõimalusi pakkuv staadionikompleks.

Turvalisus

Turvalisusega vallas üldiselt probleemi pole, inimesed peavad elukeskkonda turvaliseks ning suuremaid vargusi ja muid kuritegusid toimub harva. Enamasti toimib ka mitteametlik naabrivalve. Probleme on vaid avaliku korra rikkumistega, põhiliselt mitmete meelemürkide tarvitamisega avalikes kohtades ning kiiruseületajatega ning sõiduteel kõndivate lastega. Plaanis on läbi viia projekt „Valgus küladesse“, et suurendada turvalisust ka pimedal ajal. Vajalik on rajada ka uusi tuletõrje veevõtukohti.

4.4. Probleemid

- Abivajajate rohkus, nii pensionäride, töötute kui ka suurperede hulgas
- Abivajajate vähesed teadmised abi võimaluste kohta
- Väikesed toetused ja pensionid abivajajatele
- Õpitud abituse levimine
- Elanike passiivsus oma elu korraldamisel
- Suurenev vanurite hulk ja hooldusvajadus
- Probleemsete perekondade olemasolu
- Meelemürkide tarbimine avalikes kohtades
- Noorte haridustee katkemine, madal haridustase
- Tööoskuste ja -harjumuste ning -distsipliini puudumine
- Oskuste ja töökohtade mittevastavus
- Sotsiaaleluruumide vähesus
- Korrusmajade halb olukord, lagunemine ja getostumine
- Erivajadustega inimeste halvad liikumisvõimalused
- Sotsiaalprojektide vähene taotlemine ja ebapiisav rahastus
- Matkaradade ja tervisespordi võimaluste vähesus
- Ükskõikne suhtumine tervisesse ja tervislikesse eluviisidesse

4.5. Tegevused

- Sotsiaaleluruumide loomine
- Hooldekodu rajamine Vana-Koiolasse
- Koduhoolduse süsteemi ja selle funktsionaalsuse parandamine
- Tasulise koduhooldussüsteemi loomine
- Sotsiaal- ja invatranspordi soodustused abivajajatele
- Supiköögi rajamine
- Lastekaitse- ja sotsiaaltöötaja ametikoha loomine
- Noorte probleemide ennetustööd
- Turvatoa loomine ja kasutussevõtmine
- Asendukodu teenuse üleviimine peremajadesse
- Võru- ja Põlvamaa (Kagu-Eesti) asenduskodu keskuse loomine Tilsisse
- Endise lastekodu maja mitmekülgset kasutusvõimalused koolile, raamatukogule ja staadionile
- Tööhõivenõustamine ja töötranspordi arendamine
- Uuring töötute huvide ja oskuste kohta
- Ettevõtluse soodutamine kohapealsete töökohtade loomiseks
- Noorte harimine ettevõtluse osas
- Lastevanemate kaasamine kooli tegevustesse haridustee soodustamiseks
- Liikumise ja tervislike eluviiside üritused, infopäevad ja propageerimine
- Küsitluse läbiviimine uue valla terviseprofiili loomiseks
- Tervislikele eluviisidele suunamine lapseeas saadik
- „Valgus küladesse“ projekti läbiviimine
- Tuletõrje veevõtupunktide rajamine

5. Majandus, ettevõtlus, infrastruktuur ja turism

5.1 Visioon

Laheda vald on korraliku infrastruktuuri ja toimiva teenindussektoriga atraktiivne ettevõtluse ja turismipiirkond.

5.2 Strateegilised eesmärgid

- Hea ja innovaatilise ettevõtluskeskkonna loomine
- Oskusliku ja teotahtelise tööjõu olemasolu tagamine
- Valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukava täitmine
- Teede olukorra järjepidev parandamine ja hooldamine
- Kergliiklusteede teemaplaneeringu algatamine
- Elanikele kvaliteetse internetiteenuse tagamine
- Valla muutmine atraktiivseks ja mitmekülgseks turismipiirkonnaks

5.3 Ülevaade olukorrast

Vallas tegutseb 24 ettevõtet, neist teenindussektoris 7. Peamisteks tegevusaladeks on puidutööstus ja põllumajandus. Suurimad tööpakkujad on mööblitettevõtte AS Suwem ning Vardja ja Lahe masinaühistud. Suureks tööd pakkuvaks asutuseks on ka Tilsis Asenduskodu.

Valla jaoks on oluline ettevõtluse arendamine ja uute ettevõtete loomine, milleks vald pakub toetust nii projektide koostamisel kui äridega alustamisel. Vajalik oleks arendada ka teenindussfääri, mis hetkel piirdub peamiselt turismitalude ja poodidega, kuid võiks olla toeks nii kultuuri, turismi kui muu ettevõtluse jaoks.

Olulisimad turismi tõmbefaktorid on Ridali lennuväli ja järved. Ära tuleks kasutada ka Laheda valla looduslikku ümbrust ning valda läbivat Postiteed ja kogu Põlvamaa turismipotentsiaali. Turisminduses saaks toetuda ka Laheda vallas paiknevatele mõisadele. Tilsis paiknev staadionikompleks loob võimalused ka sporditurismiks, mis omakorda soodustaks majutus- ja teiste teenindustevõtete tegevust.

Turismi ning ettevõtluse ja majanduse arenguks on oluline ka korraliku infrastruktuuri olemasolu. Laheda valla teedevõrk on tihe, kuid teed ei ole sageli heas korras. Vallas on ka 0,5 km pikkune kergliiklustee lõik, mida on plaanis tulevikus pikendada. Vallas on olemas kahe suurema mobiilside operaatori levimastid, valla keskkuses Tilsis on internetipunkt ning vallamaja hoone lähistel WiFi leviala.

5.4 Probleemid

- Valla vähene olulisus ettevõtjate arvamus
- Tehtud investeeringud ei tasu ära
- Uute töökohtade loomise keerukus
- Kvalifitseeritud, noore ja ettevõtliku tööjõu puudus
- Vähe motiveerivad palgad
- Nõrk valla enesetuvustus ja mainekujundus
- Vähene viitamine olulistele objektidele ja ettevõtetele
- Vähearenenud teenindussektor
- Ööbimiskohtade vähesus ja toitlustuskohtade puudumine
- Staadioni jaoks puuduv taristu ja majutuskohad
- Turismitalude vähene lisateenuste hulk
- Ühtse turismikontseptsiooni puudumine
- Ettevõtmiste projektipõhisus ja sellest tingitud ebastabiilsus
- Pärandlike juurte ja järjepidevuse puudumine ettevõtluses
- Postiteeturismi halb seostatus kohalike ettevõtjate ja vaatamisväärsustega
- Korrastamata järvede kaldad
- Halvas olukorras mõisad ning mõisapargid
- Ühtse liikluskontseptsiooni puudumine, sh kergliiklusteede
- Liiklusohutuse ebapiisav tase
- Valla hallatavate kõrvalteede halb olukord
- Ebapiisav bussiühendus tõmbekeskustega
- Ühistranspordi kallidus
- Ebastabiilne internetiühendus
- Valgustuse probleem lauluväljaku ja parkla puhul
- Vee- ja kanalisatsioonisüsteemide amortiseerumine ja kohatine puudumine

5.5 Tegevused

- Ettevõtete algatamise ja tegevuse soodustamine valla poolt
- Ettevõtete koostöö õpilasorganisatsioonidega
- Koostöö Põlvamaa Arenduskeskuse ja Võru Arengu Agentuuriga
- Projektirahade jätkuv taotlemine
- Alternatiivsete põllumajandusettevõtete loomine
- Piirkonna identiteedi kujundamine ning tunnuslause loomine
- Ürituste ja valla turismivõimaluste laialdasem propageerimine meedias
- Valla ja valla allastuste kodulehtede pidev uuendamine ja info edastamine

- Olemasolevate võimaluste seostatud ärakasutamine - lennuväli, järved, Kõrbjärve rekreatsiooniala, spordikompleks, rannaala ja mõisate piirkonnad
- Ridali lennuvälja infrastruktuuri parandamine ja ühendamine valla muude osadega (viidastatud tee, autorent, söögikoht, reklaam, postitee ja tugi lennuklubile)
- Tšarterbussi teenuse loomine koostöös lennuvälja ja turismitaludega
- Suveturismi ja kodumajutuse arendamine ning sidumine lennujaama teenustega
- Majutusvõimaluste loomine ürituste korraldamiseks, turistide ja külastajate jaoks
- Spordikompleksi arendamine, parkla ja tennisehalli loomine
- Staadioni kasutamine mitmekülgsete ürituste korraldamisel
- Vana-Koiola rannaala arendamine
- Mõisate renoveerimine, mõisaparkide korrastamine ja turismipotentsiaali kasutamine
- Turismitalude võrgustiku ja ühtse tegevuse soodustamine
- Maaturismi arendamine
- Postitee potentsiaali kasutamine turisminduses
- Koostöö suurendamine RMK-ga ja turismiradade arendamine
- Matka- ja tervisespordiradade rajamine
- Suusaradade ja uisuväljakute rajamine talvel
- Teede renoveerimine ja rajamine (ka väikse liiklustihedusega teedel, vastavalt ühenduste kasulikkusele vallale)
- Külade ja väikekohtade siseste (läbivate) teede tolmuvabaks ja liiklusohutuks muutmine
- Valla teede osaline üleandmine Maanteeametile, hoolduskoormuse ja vastutuse vähendamine
- Vallasisese bussiliini käiku panemine
- Kergliiklusteede teemaplaneeringu algatamine
- Põlva-Tilsi-Võru kergliiklustee ehk sporditee rajamine, ühendada Postiteega (koostöö Maanteeametiga läbi teemaplaneeringute)
- Talgupäevade ja ühiste päevakute korraldamine heakorratöödeks
- Jäätmete sorteerimise ja rohelse mõtlemise propageerimine
- Sorteerimiskonteinerite asukohtade loomine ja nende tähtsusest teavitamine
- Komposteerimisväljaku rajamine
- Wifi leviala laiendamine
- Elektriliinide võrgu korrastamine
- LED valgustuse paigaldamine ("Valgus küladesse" projekt)
- Põlva-Võru vahelise valguskaabli rajamine

6. Kohaliku omavalitsuse juhtimine

Volikogu

Laheda valla volikogus on 11 liiget. Volikogu on moodustanud järgmised komisjonid: sotsiaal- ja tervishoiukomisjon, revisjonikomisjon, majandus- ja heakorrakomisjon, haridus- ja kultuurikomisjon, vallaplaneeringu- ja eelarvekomisjon. Kultuuri ja spordi küsimusi arutatakse haridus- ja sotsiaalkomisjonis.

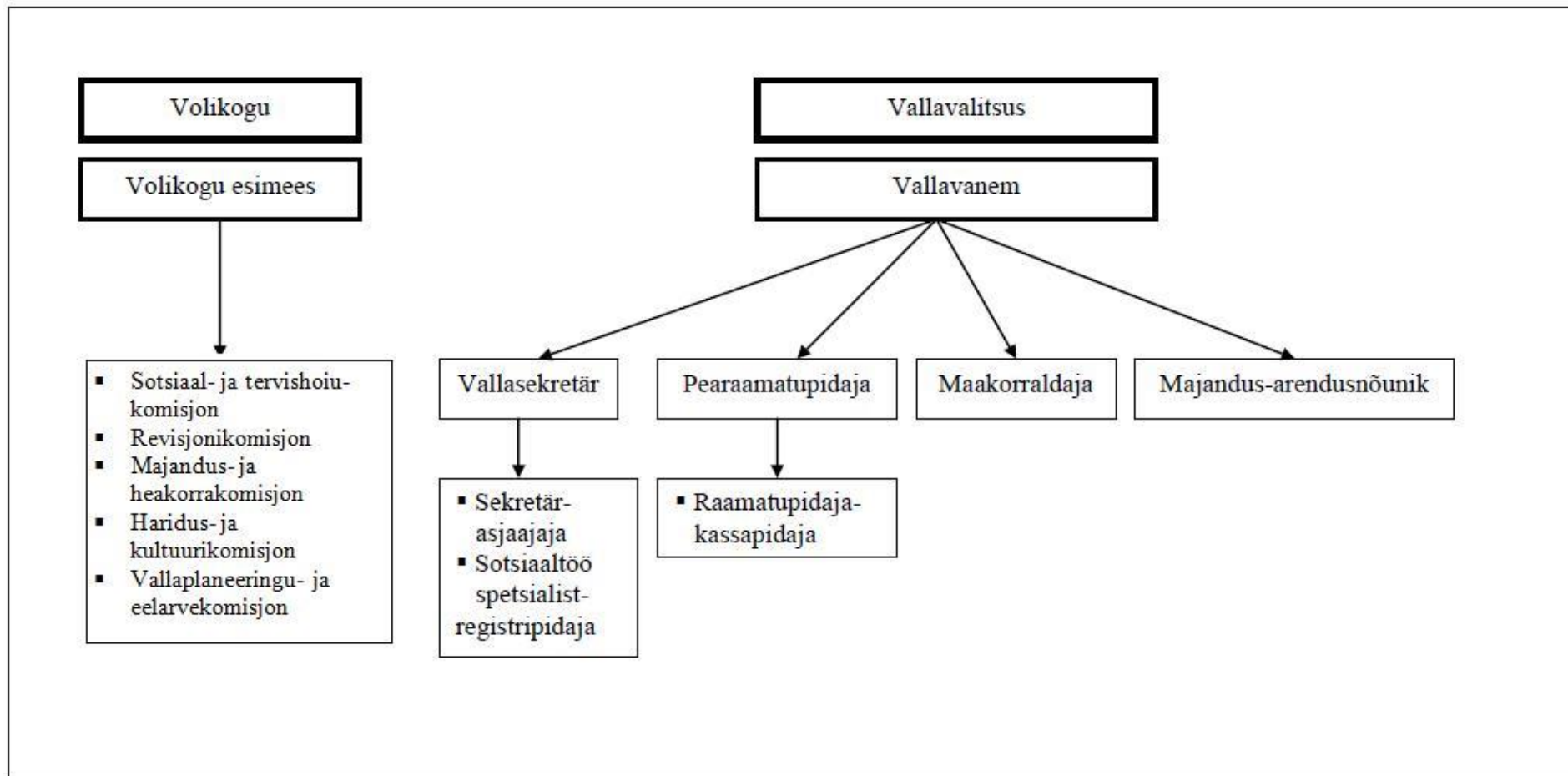
Vallavalitsus

Vallavalitsus on viieliikmeline.

Vallavalitsuse teenistujate koosseis 27.09.2013

	töökoormus
vallavanem	1,0
vallasekretär	1,0
maakorraldaja	1,0
arendus- ja majandusnõunik	0,8
pearaamatupidaja	1,0
sotsiaaltöötaja	1,0
sekretär-asjaajaja	1,0
raamatupidaja	1,0

Laheda valla juhtimise struktuur

7. TEGEVUSKAVA 2014-2025

Tegevus	Täitmise aeg	Maksumus	Teostaja	Finantseerimisallikad
HARIDUS, KULTUUR				
Tilsi Põhikooli tööõpetusruumide väljaehitamine	2015-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Tilsi Põhikooli söökla remont	2015-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Tilsi Põhikooli akende vahetus	2015		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Uue koolibussi soetamine	2014	50 000	Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Tilsi Lastekodu (asenduskodu) peremajade ehitamine	2014-2025	2 000 000	Vallavalitsus, Sotsiaalministeerium	Riigieelarve
Lasteaia ruumide laiendamine ja ajakohastamine	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Lasteaia õuealale varjualuse rajamine	2015-2025	50 000	Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Lasteaia ventilatsiooni ja soojaveearustuse väljaehitamine	2014-2025	200 000	Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Lasteaia köögiseadmete uuendamine	2014-2025	2 000	Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Lasteaia õueala haljastuse projekteerimine	2014-2025		Vallavalitsus, MTÜ-d	Valla eelarve, projektid
Lasteaia tegevuse jaoks vahendite muretsemine	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Lasteaia liiklusväljaku rajamine	2014-2025		Vallavalitsus, MTÜ-d	Valla eelarve, projektid
Tilsi raamatukogu laiendamine ja ruumide uuendamine	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Lahe raamatukogu ruumide remont ja laiendamine	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Tilsi mõisa renoveerimine ja väljaarendamine mõisakooliks	2014-2025	6500000	Vallavalitsus, Muinsuskaitseamet	Valla eelarve, Muinsuskaitseameti rahalised vahendid, projektid
Tilsi mõisa kõrvalhoonete remont ja arendamine	2014-2025	100 000	Vallavalitsus, Muinsuskaitseamet	Valla eelarve, Muinsuskaitseameti rahalised vahendid, projektid
Sihtasutuse Tilsi mõis asutamine	2015		Vallavalitsus, volikogu	
Lahe (Põlgaste) mõisa avariiremont	2014-2025	30000	Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Lahe (Põlgaste) mõisa külastuskeskuse loomine	2014-2025	300 000	Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Tilsi ja Lahe (Põlgaste) mõisaparkide hooldamine ja korrastamine	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid

Tegevus	Täitmise aeg	Maksumus	Teostaja	Finantseerimisallikad
HARIDUS, KULTUUR				
Tilsi olmehoone (vabaajakeskuse) endise garaažiosa renoveerimine		1000000	Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Vana-Koiola rahvamaja lava uuendamine	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Vana-Koiola rahvamaja elektri-, vee- ja kanalisatsioonisüsteemi uuendamine			Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Vana-Koiola rahvamaja hoone valgustussüsteemi uuendamine (ringide tööks, seminaride, ja teiste ürituste korraldamiseks vajaliku valgustuse olemasolu). Rahvamaja välisvalgustuse rajamine	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Vana-Koiola rahvamaja sanitaarremont	2014-2025	20 000	Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Vana-Koiola rahvamaja tegevuse laiendamine (rokiklubi, uued ringid, teemaõhtud ja noorte tegevus)	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Vana-Koiola rahvamaja ventilatsiooni väljaehitamine	2014-2025	20 000	Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Tilsi kompetentsi- ja kultuurikeskuse ehitamine	2014-2025	300 000	Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Kultuuriüritusteks ja tantsusaaliks suure saali ehitamine	2014-2025	500 000	Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Muuseumi loomine	2015-2018		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Vana-Koiola sotsiaal- ja huvikeskuse renoveerimine	2014-2025	500 000	Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Vana-Koiola sotsiaal- ja huvikeskuse veevarustuse projekteerimine ja väljaehitamine	2014-2025	50 000	Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Tilsi laululava ja selle parklaala valgustuse väljaehitamine, turvalisuse tagamine	2014-2018		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Uute huvialaringide loomine	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Õpilasmaleva tegevuse mitmekesistamine	2014-2025		Vallavalitsus, MTÜ	Valla eelarve, projektid
Kinokultuuri taaselustamine (ruumide remont, tehnika soetamine)	2014-2020		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Tilsi Avatud Noortekeskuse rajamine	2015-2025		Vallavalitsus	Projektid, valla eelarve
Noortele ettevõtluse- ja majanduskursuste korraldamine	2014-2025		Vallavalitsus	Projektid, valla eelarve
Valla ajalehe väljaandmine	2014-2025		Vallavalitsus	Projektid, valla eelarve

Tegevus	Täitmise aeg	Maksumus	Teostaja	Finantseerimisallikad
SPORDI- JA PUHKERAJATISED				
Tilsi Põhikooli võimlas aastaringsete pesemisvõimaluste tagamine	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Uisuväljaku rajamine	2014-2025		SA Tilsi Staadion	Projektid, SA Tilsi Staadion
Suusaradade rajamine	2014-2025		SA Tilsi Staadion	Projektid, SA Tilsi Staadion
Tenniseväljaku rajamine	2014-2025	70 000	SA Tilsi Staadion	SA Tilsi Staadion, valla eelarve, projektid, Spordiliit
Jalgpalli sisehalli rajamine	2014-2025	1 000 000	SA Tilsi Staadion	SA Tilsi Staadion, valla eelarve, projektid, Spordiliit
Staadioni jaoks majutuskohtade loomine	2014-2025		Vallavalitsus, SA Tilsi Staadion	Valla eelarve, projektid, SA Tilsi Staadion
Tilsi staadioni inventari soetamine	2014-2025		SA Tilsi Staadion, Vallavalitsus	SA Tilsi Staadion, valla eelarve, Kultuuriministeerium, projektid
Laste mänguväljakute korrastamine	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Skatepargi ehitamine ja korrastamine	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Kõrbjärve äärse puhkeala arendamine (teemapark, infopunkt, paadisild, sillaga supluskoht, matkarada koos infotahvliga, tualetid koos valgustuse ja veevarustusega, telkimiskohad, karavanide seisuplats, suur külakiik, jaanitule plats)	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, Kultuuriministeerium, projektid
Laheda Spordiklubi tegevuse laiendamine	2014-2025		MTÜ Laheda Spordiklubi	Valla eelarve, projektid
Tilsi WiFi levialasse vabaõhutoo kohtade loomine	2014-2025	13 000	Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Lennuvälja parkla ja olmehoone ehitus	2014-2025		MTÜ Ridali Lennuklubi	Projektid, Eesti sisesed ja rahvusvahelised koostöö projektid

Tegevus	Täitmise aeg	Maksumus	Teostaja	Finantseerimisallikad
SOTSIAALTEENUSED ja NOORSOOTÖÖ				
Noorsootöö arendamine	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Noorsookeskuse ruumide rajamine	2014-2015		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Töötutele täiend- ja ümberõppe võimaldamine	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Supikõogi rajamine	2014		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Töötubade loomine	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Riskirühmade kohanemisvõime tugevdamine	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Laste ja perede arengut toetava turvalise elukeskkonna teenuste väljaarendamine	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Tugiisiku teenuse arendamine	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Vallasisese bussiliini käivitamine	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Vana-Koiola hooldekodu ehitamine	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Alkoholi, AIDS-i ja narko ennetuskoolitused	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Sotsiaaltransportteenuse võimaldamine	2014-2025	50 000	Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Töötute huvide ja oskuste uuringu läbiviimine	2014-2020		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Sotsiaaleluruumide laiendamine	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
„Valgus küladesse“ projekti teostamine	2014-2025		Vallavalitsus, MTÜ-d	Valla eelarve, projektid
Tuletõrjerveevõtukohtade loomine	2014-2025		Vallavalitsus, MTÜ-d	Valla eelarve, projektid

Tegevus	Täitmise aeg	Maksumus	Teostaja	Finantseerimisallikad
TERVISEARENDEUS				
Terviseradade ja terviseväljakute rajamine	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Suusaradade ja uisuväljakute rajamine	2014-2025		Vallavalitsus	SA Tilsa Staadion
Avalike mänguväljakute ja palliplatside rajamine suurematesse küladesse	2014-2025		MTÜ-d ja SA-d	Valla eelarve, projektid
Regulaarsete rahvaürituste läbiviimine	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Tervise edendamine läbi elanikkonna teadlikkuse tõstmise	2014-2025		Vallavalitsuse tervisearenduse komisjon	Valla eelarve, projektid

Lastele ja täiskasvanutele ujumisõppe korraldamine	2014-2025		Vallavalitsuse tervisearenduse komisjon	Valla eelarve, projektid
Avaliku sauna ehitamine	2015-2017		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Terviseprofiili koostamine	2014-2015		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Tegevus	Täitmise aeg	Maksumus	Teostaja	Finantseerimisallikad
TURISM				
Infopunktide loomine	2015-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Infotahvlite, viitate paigaldamine	2015-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Valda tutvustavate vaateakende rajamine	2015-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Külakiikede ja muude elanikkonna vabaaja veetmiseks vajalike rajatiste ehitamine	2015-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Valla mainekujundus ja tähtsuse loomine	2015-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve
Valla ürituste propageerimine meedias	2015-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Postitee arendamine	2015-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Tilsi endise sigalakompleksi maa-ala arendamine	2015-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Matkaradade rajamine ja tähistamine	2014-2025		Vallavalitsus, RMK	Valla eelarve, projektid, RMK
Ridali lennuvälja infrastruktuuri parandamine	2014-2025		Vallavalitsus, MTÜ Ridali lennuklubi	Valla eelarve, projektid, RMK, MTÜ Ridali Lennuklubi
Tšarterbussi teenuse väljaarendamine koostöös lennuvälja ja turismitaludega	2014-2025		Vallavalitsus, turismitalud, MTÜ Ridali Lennuklubi	Vallavalitsus, projektid, turismitalud, MTÜ Ridali Lennuklubi
Majutusvõimaluste loomine	2014-2025		Vallavalitsus	Vallavalitsus, projektid
Vana-Koiola järve rannaala arendamine	2015-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Tegevus	Täitmise aeg	Maksumus	Teostaja	Finantseerimisallikad
LOODUS, KESKKOND				
Järvekallaste korrastamine	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Parkide ja haljasalade hooldamine (Tilsi, Lahe mõisapark)	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Komposteerimisväljakute rajamine	2014-2025	10 000	Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Pakendikonteinerite paigaldamine kogu valla territooriumile	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid

Heakorrastatud elukeskkonna loomine külades	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Kasutusest väljas olevate hoonete lammutamine	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Tegevus	Täitmise aeg	Maksumus	Teostaja	Finantseerimisallikad
TEEDE REMONT JA HOOLDUS				
Teede remont ja ehitus	2014-2025	32 000 aastas	Vallavalitsus (teenuse ost)	Valla eelarve, projektid
Bussiootepaviljonide kujundamine, ehitamine	2014-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Kergliiklusteede teemaplaneeringu algatamine	2014-2025	65 000	Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Põlva-Tilsi-Võru kergliiklustee rajamine	2014-2025	200 000	Vallavalitsus, projektis osalevad vallad	Valdade eelarved, projektid
Tilsi-Vana-Koiola kergliiklustee rajamine	2014-2025		Vallavalitsus, projektis osalevad vallad	Valdade eelarved, projektid
Mustajõe-Tilsi tee mustkatte rajamine	2014-2025		Maanteeamet	Riigi eelarve, projektid
Tilsi-Vana-Koiola tee mustkatte rajamine	2014-2025		Maanteeamet	Riigi eelarve, projektid
Joosu-Tilsi tee mustkatte rajamine	2014-2025		Maanteeamet	Riigi eelarve, projektid
ÜHISVEEVÄRK JA -KANALISATSIOON, KÜTTESÜSTEEMID				
Tilsi ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni ning reoveepuhasti rekonstrueerimine, ehitamine	2015-2025	640 000	Vallavalitsus, vee-ettevõtjad	Valla eelarve, projektid
Tilsi keskasula katlamajade rekonstrueerimine	2015-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Lahe ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rajamine	2015-2025	190 000	Vallavalitsus, vee-ettevõtjad	Valla eelarve, projektid
Himma-Vardja piirkonna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rajamine	2015-2025	450 000	Vallavalitsus, vee-ettevõtjad	Valla eelarve, projektid
Tegevus	Täitmise aeg	Maksumus	Teostaja	Finantseerimisallikad
INFOTEHNOLOOGIA JA SIDE				
Vallavalitsuse ja selle allasutuste kodulehtede pidev uuendamine	2015-2025	5 000	Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
WiFi leviala laienemine kogu valla territooriumile	2015-2025		Vallavalitsus koostöös	Valla eelarve, projektid

			teenuse pakkujatega	
Interneti püsiühenduse laiendamine ja parandamine külades	2015-2025		Vallavalitsus koostöös teenuse pakkujatega	Projektid
Elektrivõrgu parendamine	2015-2025		Eesti Energia	
IT alase teadlikkuse tõstmine	2015-2025		Vallavalitsus ja ministeeriumid	Valla eelarve, projektid
Digitaalse asjaajamise laiendamine ja täiendav kasutuselevõtmine	2015-2025		Vallavalitsus ja Siseministeerium	Valla eelarve, projektid
E-teenuste loomine ja kasutuselevõtmine	2015-2025		Vallavalitsus ja Siseministeerium	Valla eelarve, projektid
Vallavalitsuse ja allasutuste infosüsteemide turvameetmete tõstmine	2015-2025		Vallavalitsus ja Siseministeerium	Valla eelarve, projektid
Sideühenduse parendamine	2015-2025		Vallavalitsus, mobiilside teenuse pakkuja	Valla eelarve, projektid
Tegevus	Täitmise aeg	Maksumus	Teostaja	Finantseerimisallikad
KOOSTÖÖ JA HALDUSSUUTLIKKUS				
Välissuhtluse arendamine ja koostööprojektide elluviimine	2015-2025		Vallavalitsus	Valla eelarve, projektid
Valla volikogu ja vallavalitsuse haldussuutlikkuse tõstmine läbi koolituste ja õppereiside	2015-2025		Vallavalitsus koostöös koolitusfirmadega	Valla eelarve, projektid